

якості підготовки фахівців транспортної галузі». 2015. Харків : ХНАДУ. С. 311–315.

3. Северин О.О. Методика практической подготовки бакалавров по дисциплине «Организация погрузочно-разгрузочных работ». *Збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції «Проблеми підготовки кадрів автомобільної галузі та шляхи її вирішення»*. 2013. Харків : ХНАДУ. С. 226–227.

УДК 371.3

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Шраменко Н.Ю., доктор технічних наук, професор,
професор кафедри транспортних технологій і логістики
Харківського національного технічного університету сільського
господарства імені Петра Василенка, Україна

Анотація. Визначено існуючі перешкоди при впровадженні дистанційних освітніх технологій та проаналізовано досвід застосування електронних навчальних курсів. Проаналізовано досвід застосування веб-сервісу Classroom та веб-додатків Google-Meet, Zoom, Skype. Для ефективного впровадження новітніх технологій дистанційної освіти запропоновано застосовувати комплексний підхід та певні функції стосовно забезпечення інформатизації навчального процесу та організації проведення дистанційного навчання зосередити у відокремленому підрозділі навчального закладу.

Ключові слова: дистанційне навчання, електронний курс, освітні технології, веб-сервіс.

Процес глобалізації, невідпинний розвиток сучасних інноваційних та інформаційних технологій, потреби суспільства в мобільності обумовлюють пошук новітніх технологій навчання та модернізації освітніх систем. В модернізації освіти найсуттєвішу роль займає дистанційна форма навчання, яка набуває стрімкого розвитку в навчальних закладах України. Створені дистанційні курси є об'єктами

інтелектуальної власності та виступають невід'ємною частиною трансферу технологій в системі освіти.

Переваги дистанційної освіти підтверджені багаторічним зарубіжним досвідом. Науковцями проведено порівняльний аналіз розвитку вітчизняної системи дистанційного навчання з системами освіти країн Євросоюзу та виявлено основні проблеми, що перешкоджають впровадженню дистанційної освіти в Україні [1].

Визначено, що дистанційна освіта буде конкурентоздатною з іншими системами, якщо забезпечить необхідний рівень якості знань, який можна досягти цілеспрямованою роботою всього колективу навчального закладу [2].

На цей час активно проводяться розробки в напрямку розвитку дистанційної освіти. Рекомендації, що надаються фахівцями [3, 4], мають суттєве значення при розробці електронних навчальних курсів та впровадженні інноваційних освітніх технологій в навчальний процес.

Використання технологій дистанційного навчання має суттєві переваги [5]:

- економічність - скорочення витрат на проведення навчання (не потрібно витрат на оренду приміщень, поїздок до місця навчання, як учнів, так і викладачів і т.п.);
- гнучкість – можна отримувати освіту в зручний час та в зручному місці, а також проводити навчання великої кількості осіб;
- можливість підвищити якість навчання за рахунок застосування сучасних комп'ютерних технологій;
- можливість створити єдине освітнє середовище, коли освітяни не обмежені відстанню та можуть навчатись незалежно від місця проживання;
- доступність - дозволяє зробити навчання доступним та відкритим для різних соціальних груп населення, в т.ч. з обмеженими фізичними можливостями.

Дистанційні освітні технології застосовуються як для засвоєння окремих курсів підвищення кваліфікації користувачів, так і для отримання вищої освіти.

Впровадження дистанційного навчання має певні перешкоди, що пов'язані з необхідністю:

- придбання системи дистанційного навчання;

- фінансування проектів інформатизації навчального процесу;
- формування методології створення дистанційних навчальних курсів, он-лайн-семінарів, комп'ютерного тестування;
- моральної підготовки професорсько-викладацького складу до інновацій та всебічне впровадження новітніх комп'ютерних технологій в навчальних курсах;
- ознайомлення представників професорсько-викладацького складу з технологією та методологією створення навчальних курсів (лекцій, практичних та лабораторних занять, оцінка та контроль знань та ін.);
- мотивації професорсько-викладацького складу для розробки електронних курсів дисциплін, за якими буде проводитись навчання;
- розробки бази внутрішньовузівських нормативно-правових та регламентуючих впровадження та проведення дистанційного навчання документів;
- стандартизації та проведення сертифікації дистанційних курсів;
- наявності високого рівня самоорганізації з боку користувачів дистанційної освіти.

Досвід впровадження дистанційної освіти на базі системи Moodle дозволив для окремих інформаційних матеріалів виявити наступні переваги:

- можливість розвитку творчого потенціалу здобувачів та користувачів електронних курсів, дозволяє придбати навички критично мислити, вміти швидко орієнтуватися в складних ситуаціях та знаходити правильні рішення;
- при проведенні практичних занять: індивідуальне рішення, тривалий час, що обмежений тижнем, можливість використання додаткових джерел, контроль за виконанням;
- при проведенні поточного контролю передбачено: багаторазовість, індивідуальність, фіксований за часом, передбачений для всіх студентів, регулярний, можливість перегляду помилок;
- при тестуванні по блоку модулів: велика варіантність, випадковий порядок відповідей, автоматичне обмеження за часом, автоматичне оцінювання;
- при форум-спілкуванні: тривалий час обговорення, посилення на джерела при аргументації, можливість відгалуження, можливість збереження та перегляду думок.

Разом с тим, слід відмітити певні недоліки:

- відсутня емоційність спілкування;
- спілкування обмежене за часом;
- недостатній рівень самоорганізації з боку користувачів дистанційної освіти.

Окрім системи Moodle, яка впроваджена майже в усіх ЗВО України, для створення дистанційних навчальних курсів набула розповсюдження веб-сервіс Classroom.

Серед переваг веб-сервісу Classroom, у порівнянні з системою Moodle, можна виділити наступні:

- прив'язка створеного навчального курсу до особистого аккаунту;
- можливість розміщення в «стрічці» оперативної інформації для здобувачів та оперативне інформування здобувачів про це через e-mail;
- інформування здобувачів через e-mail про розміщення викладачем завдання з курсу;
- регулярне інформування викладача через e-mail про розміщення здобувачем виконаного індивідуального завдання;
- мотивація здобувача до систематичності виконання завдання шляхом встановлення кінцевого терміну його виконання;
- можливість оперативного спілкування через e-mail (для здобувачів та викладача) при наявності запитань або для надання коментарів.

При цьому суттєвим недоліком веб-сервісу Classroom є неможливість усіх користувачів певного навчального курсу поділити на окремі навчальні групи.

Суттєва увага на даний час приділяється проведенню вебінарів (онлайн-семінарів, веб-конференцій), які проводяться у режимі реального часу та забезпечують повну взаємодію між аудиторією й викладачем. З цією метою застосовуються наступні веб-додатки: Google-Meet, Zoom, Skype.

Серед недоліків вебінарів можна виділити наступні:

- ускладнена робота здобувачів у групах;
- наявність технічних обмежень та неякісного зв'язку;
- неповноцінна робота з первинними документами (в разі необхідності);

- ускладнений контроль за темпом виконання певного завдання окремими здобувачами на поточному занятті;
- обмежена можливість спостерігати за реакцією здобувачів під час сприйняття ними матеріалу;
- неефективне проведення контрольних заходів в усній формі;
- обмежена емоційність спілкування.

Для удосконалення освітньо-професійних технологій та ефективного впровадження дистанційної освіти необхідний комплексний підхід до існуючих проблем системи дистанційного навчання. Для цього пропонується на базі навчального закладу (за участю провідних фахівців з дистанційної освіти та інноваційних комп'ютерних технологій) відокремити спеціалізований підрозділ.

Висновки

В результаті аналізу практичного досвіду застосування освітніх технологій при викладанні навчальних дисциплін визначено існуючі перешкоди дистанційної форми навчання. Виявлено переваги та недоліки застосування окремих освітніх технологій електронних навчальних курсів. Проаналізовано досвід застосування веб-сервісу Classroom та веб-додатків Google-Meet, Zoom, Skype. Для ефективного впровадження новітніх технологій дистанційної освіти запропоновано застосовувати комплексний підхід та певні функції стосовно забезпечення інформатизації навчального процесу та організації проведення дистанційного навчання зосередити у відокремленому підрозділі навчального закладу.

В цілому, спираючись на міжнародний досвід та сучасні умови глобалізації, дистанційне навчання є перспективним напрямком розвитку освіти в Україні, тому потребує подальшого удосконалення та всебічного впровадження.

Перелік посилань

1. Мась Н.М. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду використання дистанційного навчання в освіті та його ефективність/ Н.М. Мась, Н.А. Сторожук, Л.О. Ряба, Л.В. Солодєєва. – [Електронний ресурс] режим доступу - http://archive.nbuu.gov.ua/portal/natural/Znpviknu/2013_41/Zbirnik_41_31.pdf

2. Мазур М.П. Розвиток дистанційного навчання в Україні як складової інформатизації сучасного суспільства. – Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. - №1, 2007. – с. 71-75.

3. Кухаренко В.М. Савченко М.В. Оптимізація розробки дистанційного курсу». – Кривий Ріг: КЕІ ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана». – 2008. С. 130-133.

4. Кухаренко В.Н. Стратегія корпоративного електронного обучения // Управление персоналом. – 2009. – №8 (191). – С. 53-55.

5. Шраменко Н.Ю. Удосконалення освітньо-професійних технологій та досвід впровадження дистанційної освіти в навчальних дисциплінах / Н.Ю. Шраменко, І.П. Гладкий// Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 5-ої наук.-практ. конф., м. Львів, 19–21 листоп. 2013 р. / Нац. ун-т "Львівська політехніка". — Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2013. - С. 6-12.

УДК 378+37.02

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Н. В. Борисова, З. А. Кочуєва
*Національний технічний університет
«Харківських політехнічний інститут»*

Анотація. Представлено теоретичні та практичні аспекти використання технологій дистанційного навчання у підготовці фахівців з прикладної лінгвістики в умовах технічного університету. Представлены теоретические и практические аспекты использования технологий дистанционного обучения в подготовке специалистов по прикладной лингвистике в условиях технического университета. The theoretical and practical aspects of using distance learning technologies in the training of specialists in applied linguistics in a technical university are presented.

В умовах пандемії заклади вищої освіти України змушені були